

Tárgytematika

Bevezetés a felsőfokú tanulmányokba

NGB_SM016_1

Tárgyfelelős neve: Peisser-Puli Edit

Félév: 2012/13/1

Beszámolási forma: Folyamatos számonkérés

Tárgy heti óraszám: 0/0/2

Tárgy féléves óraszám: 0/0/0

OKTATÁS CÉLJA

A stúdium rövid leírása, specifikuma

A stúdium a felsőoktatásba bekerülő diákok tanulói-tanítási-tanulási aspektusait dolgozza fel úgy, hogy a középfokú oktatásból hozott készségek fejlesztésével, a tapasztalati tanulás reflexivitásával, az aktív és interaktív tanulási módszerekkel támogatja a hatékony tanulási folyamatot. A felsőfokú tanulmányok kezdetén meghatározó szereppel bír a tanuláshoz való viszony, a meglévő ismeretsajátítási készség- és módszertár. Ezek azok a saját, egyéni alapok, amelyekkel kezdődik az egyetemi tanulmányi karrierút, s amelyekre minden résztvevő saját fejlődési utat dolgoz ki a stúdium segítségével, s amely fejlődési utat aztán a tanulmányok „befejezéséig” folyamatosan csiszol, mélyít és használ majd. Az önismeret, a reális önkép a tanulásról, csak úgy alakítható ki, ha a stúdium tükröt is tart, majd ezzel a tükörképpel minden diákot megismertetve megtalálja az egyéni fejlődési célokat a felsőoktatásban általánosan elvárt, használt és fejlesztendő tanulási módszerek mellett.

Konkrét céljai

A tantárgy legfontosabb konkrét célja tehát, hogy megismertesse a résztvevőket a felnőttoktatás tanítási és tanulási szemléleteivel, eszközeivel és módszereivel, speciálisan a szakma, vagyis a szociális munka tanítására és tanulására tekintettel. Miután a diákok képet kaptak saját egyéni tanulási stílusairól, választanak egy, számukra sajátos és szükséges fejlesztési területet, akár az olvasási készségek, akár a szövegértelmezési képességek, akár a szakirodalom gyűjtés, szakirodalom elemzés, akár a referátum, vagy prezentáció-készítés, stb. témakörében – s erre kidolgoznak egy egyéni fejlődési tervet, amit a félév folyamán meg is valósítanak, annak reflektív elemzésével együtt. A cél a tapasztalati tanulás megélése, a tanulás tanulásának megtapasztalása és folyamatos reflexiója, hogy a résztvevők mielőbb kialakíthassák magukban azokat a tanulási önképeket, amelyeket megélték fejlődni, fejleszteni.

Kompetenciák

A szakmai oktatás-képzés bevezette a kompetencia fogalmát, amely különbözik a tudástól és a készségektől. A kompetencia arra való képesség, hogy az általános tudás és sokféle készségek elegyére alapozva különböző helyzetekben jobb teljesítményt tudjunk nyújtani. Következésképpen a kompetencia inkább azzal függ össze, hogy az emberek mit képesek csinálni, s nem pedig azzal, hogy milyen tudással rendelkeznek (Svetina-Perme 2007:3). Ennek értelmében meg kell különböztetnünk tudást, készséget és kompetenciát általában bármely szakmára vonatkozóan, de kifejezetten a szociális munka esetében is. A tanulási folyamat az, amivel a tudás és készség fejleszthető, hogy aztán egy kompetens szakember sokféle munkaszituációt sokféleképpen tudjon kezelni, megoldani. A stúdium célja, hogy a

tanulási stílust fejlessze, hogy a résztvevők tudják, mit, hogyan és miért tanulnak, ezekhez tanulási készségeiket számbavéve tudják, hogy milyen módszerekkel, készségfejlesztési eszközökkel lehetnek hatékonyabbak a tanulásban, s így alakítsák ki saját szakmai kompetenciájukat.

TANTÁRGY TARTALMA

Tartalom, logikai rend

1. A felnőttoktatás alapelei – egyéni reflexiók, magyarázat, konzultáció

- A tanuló szüksége
- A tanuló önmagáról alkotott képe
- A tanuló korábbi tapasztalata
- Tanulási készség
- Tanulás orientációja
- Tanulás motivációja

2. A tanulás motivációi, a részvétel fő akadályai - egyéni reflexiók, magyarázat, konzultáció

3. Tanári hatékonyság - kielőadás

- Folyamatos motiváció
- Megerősítés
- Megőrzés
- Átvitel

4. Tanulás és tanulási folyamat - egyéni reflexiók, magyarázat, konzultáció

5. Tanuláselméletek - kielőadás

- Asszociatív
- Behaviorista
- Gestalt
- Kognitív-konstruktivista

- Humanisztikus
- Kibernetikus-információs tanuláselméletek

6. Tanulás felnőttkorban, a tanulás lényege – kielőadás, egyéni reflexiók

7. A reflektív tanulás, tudás, a tapasztalat, a tanulás és reflexió - kielőadás

8. Tanulási stílusok I. - kielőadás

- A felnőttek jellemzői
- A tanulás hatékonysága
- Kognitív és észlelési stílusok

9. Tanulási stílusok II. - kielőadás

- Stílus és megközelítés
- Jellemző tanulási eszközök és módszerek a felnőttoktatásban: szakirodalom gyűjtése, feldolgozása, jegyzetelés, szövegértelmezés, lényeglátás, kiemelés, elemzés, összefüggések, logika, referátum, prezentáció, vizsga, stb.
- Tanulási környezet, képviselők

10. Felnőttek oktatásának módszerei - Előadó központú módszerek - magyarázat

- Előadás
- Magyarázat, konzultáció, kiselőadás

11. Felnőttek oktatásának módszerei - Résztvevők központú módszerek - magyarázat

- Csoportmunka
- Tréning
- Vitamódszerek
- Feleletválasztós módszer
- Esettanulmány

12. Szemléltetés – szemléltetés, egyéni fejlődési tervek és megvalósításuk prezentációi

- A szemléltetés jelentősége

- Az eredményes szemléltetés feltételei
- A szemléltetés eszközei

13. Projekt módszer – magyarázat, egyéni fejlődési tervek és megvalósításuk prezentációi

- A projekt módszer alkalmazásának lépései
- A projekt módszer előnyei

SZÁMONKÉRÉSI ÉS ÉRTÉKELÉSI RENDSZERE

Követelmények, értékelési szempontok

- Saját egyéni fejlődési terv tartalmának megválasztása a félév 2. hetére, a terv kidolgozása a félév 4. hetére, megvalósítása és prezentációja a félév 12. oktatási hetére – a folyamatos számonkérés teljesítésének feltétele.
- **A stúdium a folyamatos jelenletre, az egyéni reflexiókra és a belőlük nyerhető közös és egyéni tanulási tapasztalatokra épít, így hiányzás csak indokolt esetben fogadható el. Indokolatlan, a saját egyéni fejlődési tervet veszélyeztető mennyiségű hiányzás a félév aláírásának megtagadását jelenti.**

A hatékony tanulásért, a kompetens szociális munkásokért:

Peisser-Puli Edit egyetemi adjunktus sk.

Győr, 2012. július 4.

KÖTELEZŐ IRODALOM

Irodalmak

Metka Svetina – Erma Perme (szerk. 2007): A felnőtt-oktató. Részletek a Socrates-Grundtvig támogatással folyt projekt kézikönyvéből. Ljubljana Forrás: <http://www.learningstyle.net>

Farkas Éva: Felnőttképzési módszerek. Készült az Európai Unió társfinanszírozásával, a Nemzeti Fejlesztési Terv keretében. <http://www.pallo.bmknnet.hu/feladatok/felnottkepzesimodszerk/felnottkepzesimodszerk.pdf>

Kispálné Horváth Mária (2007): A felnőttek tanulási jellemzői II. Vizsgálat a főiskolai felnőttoktatásban tanulók körében. <http://epa.oszk.hu/00000/00035/00117/2007-10-ta-Kispalne-Felnotttek.html>

Maróti Andor (szerk. 1997): Andragógiai szöveggyűjtemény II. Budapest, Nemzeti Tankönyvkiadó.

Bernd Weidenmann (1997): Sikeres tanfolyamok és szemináriumok. Budapest, IIZ/DVV Budapesti Projektiroda.

Felnőttoktatási és -képzési lexikon (2002). Budapest, Magyar Pedagógiai Társaság – OKI.

Dr. Kálmán Anikó (2005): Andragógiai módszertan. A felnőttoktatók kompetenciái. Budapest, Okker Kiadó.

Mayer József (szerk. 2002): Problémák, kérdések – megoldások, válaszok. Budapest, Országos Közoktatási Intézet.

Zrinszky László (1999): A felnőttképzés tudomány – Bevezetés az andragógiába. Budapest, Okker Oktatási Iroda.

Zachár László (2003): Felnőttképzés, munkaerőpiaci képzés tervezése. Pécs, PTE TTK FEEFI.

Kraiciné Dr.Szokoly Mária (2004): Budapest. Felnőttképzési módszertár. Új Mandátum Kiadó, Budapest.

Mayer József (szerk. 2002): Módszertani stratégiák az iskolarendszerű felnőttoktatásban Budapest, Országos Közoktatási Intézet. 2002.

Suhajda Csilla Judit (szerk.): Új módszerek a felnőttképzésben. Budapest, Kontakt Alapítvány

– Nemzeti Felnőttképzési Intézet, 2004